

kultur@altaposten.no

«Hagle»
kommer til
Høstsprell.
(Pressefoto)

– De passer rett inn på Høstsprell

I høst kan du stifte bekjentskap med «Hagle»

Alta Event har booket et band som ikke har gjestet Høstsprell tidligere.

– Vi har booket inn selvaste «Hagle». De passer rett inn på Høstsprell og til vårt enestående publikum. dette blir konge, sier

festivalsjef Stig Anton Eliassen.

Festivalen har fra tidligere booket Vas-sengutan, Halva Priset og Moillrock.

Bandet kommer for øvrig fra Indre Østfold. De lager låter i sjangeren country-rap som handler om rånemiljøet og den lokale bygdekulturen som de vokste opp i.

– De har ikke vært på Høstsprell før og

Kartlegger historien om kystens katedraler

Ex-redaktør Arne Blix tok farvel med daglige deadline for noen år siden, men beholdt nysgjerrigheten og virketangen. Sånt blir det viktig kysthistorie av.

Av Rolf Edmund Lund
rolf@altaposten.no

Den tidligere VG-journalisten og redaktøren i Adresseavisa har nemlig reist kysten rundt flere ganger og samlet informasjon om 7-800 nothjeller, samt skrevet boken om disse bygningene han kaller kystens katedraler.

Ikke nok med det; Som pensjonist har han rekonstruert en stor nothjell på kysten av Trøndelag og innredet det for fritidsbruk.

Ufortalt del av kystkulturen

I en pressemelding forklarer han fasinasjonen:

– Jeg er blitt svært glad i disse byggene. De er høyreiste og langstrakte, enkle og storslåtte på samme tid. Samtidig er de en viktig, men nokså ufortalt del av kystkulturen vår. Derfor synes jeg det er så spennende at unge arkitekter nå

henter inspirasjon fra disse hjellene når de tegner nye bygg for nye formål i strandlinjen, påpeker Blix, som fortsatt jakter mer kunnskap om nothjellene, som i realiteten var store stolpekonstruksjoner spesialbygd for å tørke garn og nøter.

– Det er viktig å bevare de få nothjellene som fortsatt står, men også la seg inspirere av denne delen av vår byggeskikk. De kan bli vel så praktiske og bidra bedre til stedsutviklingen som enda flere blikkhus med flate tak, mener Blix, som opprinnelig er fra Nesseby.

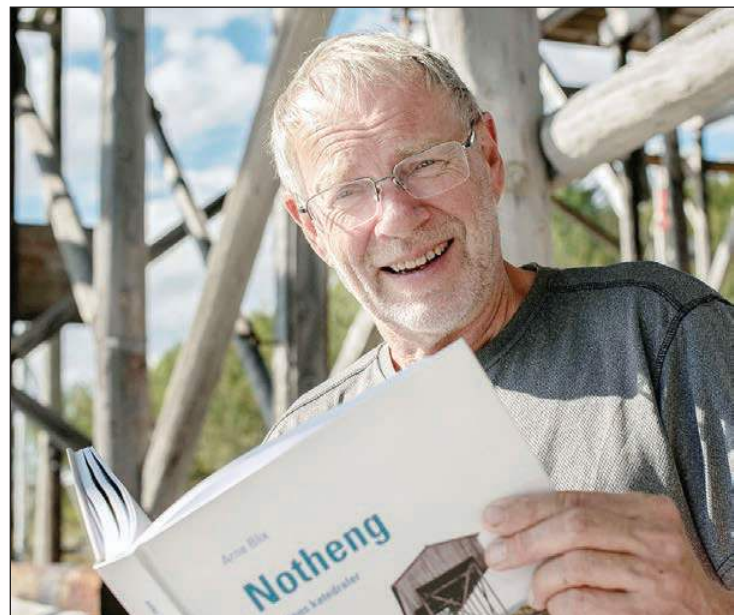
Avslutter i Hammerfest og Alta

Den siste uka har han vært på turne i Finnmark med sine foredrag, fra Honningsvåg langs kysten til Vardø og Vadsø. De neste tre dagene denne uka tilbringer han i Havøysund, Hammerfest og Alta.

Fredag kveld blir det grand finale med foredrag på Alta museum, opplyser konservator Daria Polishchuk, som håper på stor oppslutning.

Blix opplyser at det var mer enn 60 nothjeller i Finnmark. Nå er bare fem tilbake: To i Vadsø, en i Berlevåg, en i Kårhamn i Hammerfest og en på Nyvoll i Alta.

– Det var nødvendig for å bevare redskapen som helt frem til 1960-tallet ble laget av naturprodukter som bomull eller hamp.

Arne Blix er på turne for å fortelle om nothjellene, som han har skrevet om i boken *Kystens katedraler*. Fredag kveld er han å treffe på Alta museum. (Pressefoto)

Nøtene ble heist opp i hjellen regelmessig, ofte en gang i uken. Hjellene ble også brukt for å tørke utstyret etter barking, impregneringsprosessen som gjerne ble foretatt en gang hver sesong, forteller Blix, som samtidig håper på dialog. Fortsett etterlyser han nemlig kunnskap om disse landmerkene som var så viktig for folk.

Ikke minst leter han etter de få bildene som kan finnes og kunnskap om byggeår, eierskap og bygge- og arbeidsmåte. Han vil gjerne ha supplerende opplysninger til boka *Kystens katedraler*.

– Når kom de første nothjellene?

– De kom rundt 1900 og var et resultat av motoriseringen av fiskeflåten. Med større båter fikk man også større nøter. Til slutt så store at egne konstruksjoner måtte settes opp. Det var ikke lenger praktisk å bre dem utover berget eller en gresslette, «valle nota» som man sa, forteller Blix.

Når det gjelder Finnmark, er det litt vanskeligere å ha tidspunktet.

– Det er vanskelig å si når de første hjellene av denne typen kom til

Finnmark. Mange av de tidligste var små og enkle. Noen større ble satt opp mellom verdenskrigene, men de fleste ble ødelagt under nedbrenningen. Bygging av nye og større nothjeller var derfor en viktig del av gjenoppbyggingen av det moderne kyst-Finnmark, påpeker Blix.

Møteplass i fiskeværene

Kraftige stolper av gran eller furu ble satt opp i rekker og rader. Avstivning i bredde og lengderetning var viktig. Noen hjeller hadde ett rom, andre to eller kanskje tre. På

Ella Marie til «kulturlivets Arendalsuka»

Mer enn 120 aktører er påmeldt til Kulturytring, der de skal møtes for å diskutere kunst- og kulturpolitikk. Det er en dobling siden 2021, ifølge arrangøren.

– Vi har registrert stor interesse for arrangementet og måtte øke kapasiteten etter at programpåmeldingen stengte i mars, sier Monica Larsson, som er generalsekretær i

Norsk Kulturforum og initiativtakeren til arrangementet.

Stortingspresident Masud Garakhani og kulturminister Anette Tretbergstuen (begge Ap) vil være til stede ved åpningen, der musiker og samfunnsdebattant Ella Marie Hætta Isaksen skal holde appell.

I tillegg møter blant andre direktør Kristin Krohn Devold i NHO

Reiseliv, Norad-direktør Bård Vegar Solhjell og Nasjonalmuseets styreleder Maria Morræus Hansen.

Det faglige programmet skal omhandle blant annet kulturpolitikk i valgkampen, yringskultur, bærekraft og mangfold, litteraturpolitikk og kulturarv, opplyser arrangøren.

Ella Marie Hætta Isaksen skal holde appell under Kulturytring.

Vinni gjestet Alta Soul & Blues i 2013. I sommer kan du høre ham på Sørøya. (Arkiv: Bernhard Hienerwadel)

– Kommer til å bli en konsert for minneboka

Hitmakeren Vinni kommer til Tørrfiskloftet.

Av **Reiulf Grønnevik**
reiulf@altaposten.no

Sørøyrocken er i gang med å booke artister til sommeren festivas på Tørrfiskloftet. En av artistene som er klar er hitmakeren Vinni.

– Vinni har lansert ny musikk, og med en av fjorårets største hits i repertoarlisten legger Vinni ut på tur igjen. Ett år etter slippet av «Glorie» med hele 28.099.644 streams i skrivende stund og med nye låter som «baba dro på» feat Tshawe Baqwa kan vi vente oss en kveld spekket med både nye og gamle hits, sier en fornøyd festivalsjef Alise Fors.

– Sommerfugler i magen

Øyvind Sauvik, som har artistnavnet Vinni, slo som kjent igjennom som frontfigur i duo Paperboys. De lagde de store hitlåtene «Barcelona» og «Lonesome Traveller», og de var i en årrekke sentrale i det norske hip hop miljøet.

– Paperboys besøkte oss i 2016, og den konserten går det enda gjetord om. For å bruke det popkulturelle uttrykket «satte fyr på», så satte virkelig Paperboys fyr på Tørrfiskloftet i 2016. Det er derfor at vi med sommerfugler i magen kan ønske Vinni velkommen tilbake, sier Fors.

Erfaren liveartist

Vinni er også kjent fra tv-programmene «Hver Gang Vi Møtes» og «Kompani Lauritzen», og etter at han gikk solo har han også fått mye spilletid på eteren med «Stjernestøv», «Sommerfugler i Vinterland» og God Morgen Norge».

–I tillegg til å toppe listene utallige ganger,

kan Vinni uten tvil regnes som en av de mest erfarne liveartistene i Norge og har stått på de fleste festival og klubb-scenene vi har her i landet. Vi gleder oss til å ønske Vinni velkommen tilbake til Tørrfiskloftet, og vi er helt sikre på at dette kommer til å bli en konsert for minneboka, mener Fors.

Alise Fors har så langt booket Vinni, Rolffa, Kristian Kristensen, ieksil og Elle Maija til sommerens festival. (Arkivfoto: Reiulf Grønnevik)

Nothjellene var både landemerker og møtesteder. Her fra Kjerkfjorden

hver side og mellom rommene ble det bygget gangbaner, ofte 7-8 meter over bakken.

– Etter hvert fikk hjellene ruller, hjul og tak, forteller Blix

Hjellene var nødvendige i fiskeriene, men også en møteplass for folk i værene.

– Mange husker dem også som leksplass og klatrestativ. Nothjellene var bruksbygg tilpasset landskap og bruk. De var unike for kysten vår, de var i tydelig familie med hverandre, samtidig som ingen var helt like, avslutter Blix.